

Østre Toten FrP bygger sitt alternative budsjett på de prinsippene partiet fikk til valg på i 2015. Rådmannen har lagt frem et stramt budsjett for 2018 som da utfordrer politikerne til å ta eierskap til kommunen og **vise evne til å prioritere**. Med FrP i regjering har vi nå for tiden århundrets beste kommuneøkonomi som da gir rom for blant annet å sette ned eiendomsskatten.

Politikerne i kommunen har i alle år kun øyne for rådmannens forslag og krangler om å flytte noen kommaer i den ene eller andre retningen. Kommunestyret har i tillegg kun prioritert på rammer, noe som gir det meste av makten til rådmannen og forhindrer partiene til å gå dypt inn i budsjettet og endre stort. **Østre Toten FrP ønsker å vise en tydelig retning og komme med prioriteringer.**

Østre Toten FrPs endringsforslag av rådmannens budsjett

FrP er prinsipiell motstander av eiendomsskatt. Kommunen har brukt eiendomsskatten de siste årene for å svulme opp i byråkratiet. Bare i årets budsjettforslag er det beskrevet 17 nye/endrede stillinger av forskjellig art og størrelse. Noen av dem kan være fornuftige for å få lagt om driften, men når man ser tilbake på mange av stillingene i foregående år har det ikke gitt de resultatene som ønsket.

For å fjerne eiendomsskatten trengs det strukturelle grep som det tar noen år før vi får full effekt av. Hovedfokus vårt i årets budsjett vil være å redusere eiendomsskatten, samt en styrkning av de viktigste tjenesteområdene vi mener kommunen må ta ansvar for.

Vår budsjettprofil er ellers preget av at nødvendige investeringer gjøres, og unødvendige investeringer kuttes.

FrPs forslag gir små endringer i 2018, men større senere i handlingsplanperioden. Det er fordi en så kompleks organisasjon som Østre Toten kommune trenger tid for å få endringer på plass uten å skape unødig støy, med fare for kvalitetsforringelser i tjenesteproduksjonen.

Østre Toten FrP skal ha en trygg og god økonomistyring. Vi krever kvalitet i tjenestene. Vi mener det ligger til rette for en effektivisering på minst 5 % over det foreslåtte i flere år fremover. Til sammenligning utgjør eiendomsskatten ca. 3 % av kommunens samlede inntekter. Statlige rapporter tilsier at en effektivisering på 19 % er mulig Østre Toten (2015) og NHOs mulighetsstudie for Østre Toten viser at kommunen kunne spart 84 millioner ved å gjøre endringer i tjenestene.

Viktige grep i 2018

- Vurdere organisasjonsstrukturen og redusere stabs- og støttefunksjoner
- Få kontroll over veksten i ansettelser
- Effektiviseringsprosjekt
- Stille krav til læringssenteret så flyktingene kommer i jobb
- Starte et innovasjonsfond
- Prøveprosjekt med aktivitetsplikt for flere
- Konkurransetsetting av flere tjenester
- Utredning av eget eiendomsselskap
- Etterse helsestasjonstjenesten og legetjenesten
- Satsning på vedlikehold bygninger og veier

ØSTRE TOTEN – EN JA-KOMMUNE

Østre Toten FrP mener kommunen skal være en STØTTESPILLER for innbyggerne og næringslivet. Kommunen skal være serviceinnstilt og ha en positiv JA-holdning til alt som skjer. I utgangspunktet skal kommunen gjøre det de kan for å løse problemene i samspillet med innbyggerne. Det trengs!

FRIVILIGHET OG OPPFØLGING AV IDRETTSRÅDETS ANLEGGSPPLAN

Østre Toten har en aktiv frivillighet hvor Idrettsrådet er en paraply for mye av aktivitetene. I to år på rad har Østretotninger slott om ildsjelsprisen og kommet til finalen. Frivilligheten i kommunen er satt på dagsorden i rådmannens budsjett etter innspill fra kommunestyret. Mye er på trappene fra kommunen i 2018. Idrettsrådet har fremlagt en anleggsplan som kommunestyret har fått presentert. Ett av prosjektene de hadde på toppen av listen var å bygge et nytt stort svømmebasseng på Lena.

For å få et beslutningsgrunnlag og for å gi idrettsrådet et realistisk innblikk i hva Østre Toten kommune kan gjøre i saken har vi spilt inn forslag som gir svarene på dette.

SKOLE OG UTVIKLINGSMÅL

Det er viktig med en god skole med gode lærere og en god og trygg læringsarena. Vi skal sette utdanning høyt og gi våre barn en god start og et godt utgangspunkt for voksenlivet. Kommunestyret skal sette et høyt mål og organisasjonen skal jobbe hardt for å nå det målet. Det målet som står i budsjettet er i våre øyne altfor lavt og det settes da ikke krav nok til skolene.

Skole er en utfordring i Østre Toten. Kommunen bruker om man ser på KOSTRA og Kommunebarometeret mye mer penger enn sammenlignbare kommuner på skole, men får stryk når det gjelder resultater. Pengene må med andre ord brukes på en annen måte. Om vi skal se på tiltak som kan hjelpe så ønsker vi at det skal komme tilbud om leksehjelp, gjerne gjennom frivilligheten.

Ullensaker kommune har vært i tilsvarende situasjon som oss med dårlige resultater fra skolene. Der har de fått inn ekstern hjelp som har fulgt undervisningen noen dager og sett på uroen i undervisningen og kommet med direkte råd og veiledning til lærerne. Dette er egentlig rektors oppgave, og har delvis blitt gjennomført i kommunen i egen regi med varierende hell. Østre Toten FrP mener vi bør få inn eksterne i 2018 for å kunne gi gode råd og veilede rektorene også.

BARNEHAGE I NORDLIA

Selvfølgelig skal det bygges barnehage i Nordlia. Men Østre Toten FrP mener fortsatt at det skal være åpning for at private krefter bygger og eventuelt drifter den barnehagen. Kommunen har store investeringer ellers og det private markedet kan avlaste kommunen ved å bygge der.

Om man ser det store bildet blir dette en bedre løsning for kommunen. Da er spørsmålet om kapasitet og kostnader redusert kapasitet medfører borte og kommunen kan konsentrere seg om å drifte de andre barnehagene hensiktsmessig. Private aktører ser muligheter og er klare til å ta et samfunnsansvar og da mener Østre Toten FrP at det skal utredes!

ELDREOMBUD

Det blir stadig flere eldre og mye av det som skjer i kommunen fremover er preget av eldrebølgen som kommer. FrP har lenge vært forkjemper for et eldreombud i Norge som kan tale de eldres sak. Vi har eldrerådet i kommunen vår, men det er politisk sammensatt.

Østre Toten FrP ønsker et upolitisk eldreombud som har møte og talerett i Hovedutvalg for helse, omsorg og velferd og eldrerådet. Dette er også i tråd med kommune 3.0 hvor innbyggerne skal involveres og være med på laget. Et forslag er at det velges et medlem av og blant pårørendegrupper / støttegrupper tilknyttet kommunens virksomheter innenfor eldrefeltet på årsbasis.

HJEMMETJENESTER

Kommunen ønsker at folk skal kunne klare seg hjemme lengst mulig og Velferd 2040 sier en del om vridningen av tiltakene kommunen har. Ambulerende hjemmetjenester er under stort press om dagen. En løsning kan være å åpne for fritt behandlingsvalg og gi innbyggerne muligheter til å velge en privat tilbyder på kommunens regning (til samme kostnader som kommunen).

For å komme dit må vi først ha noen private tilbydere i kommunen. Østre Toten FrP ser et akutt behov for å styrke ambulerende hjemmetjenester og foreslår å øke rammen for 2018.

MULIGHETSROM OG PRIORITERINGER

Så klart noen vil protestere mot prioriteringene og føle at ting er umulige. Men tiden krever endring og det er viktig å møte endringsvegvingen med optimisme. Effektivisering av kommunen har man mye å hente på. De siste årene (etter FrP / Høyre kom i regjering) har kommunene fått mye penger og fått store overskudd. Dette har også ført til at det har blitt ansatt VELDIG MANGE i rådgiverstillinger etc.

Østre Toten FrP ønsker å prioritere. Vi vil at det i effektiviseringstiltakene skal **skjermes de som faktisk utfører tjenestene** i størst mulig grad. Det vil si barnehageansatte, lærere, hjemmesykepleiere / sykepleiere etc. Organisasjonen trenger en slanking, men det bør starte fra toppen og nedover. Har man gode, sterke ledere behøver man trolig ikke tre rådgivere og to nestledere for å gjøre jobben dens. Man trenger ledere som evner å prioritere og også ha evnen til å delegere, ikke spre tynt over.

Det er som rådmannen selv sier gang på gang i dette dokumentet: Det økte ressursbehovet må dekkes innenfor tildelt ramme. Den eksisterende rammen vil i fremtiden om FrPs Innovasjonsfond og «Je Å» prosjektet blir satt i gang riktig føre til enda større tjenesteytning og trivsel enn i dag. Men da må vi ha ledere som evner å se mulighetene og potensialer.

KOMMUNALE VEIER OG GANGFELT

Vi får hele tiden høre at det ikke er ressurser til det ene og det andre. Veiene i kommunen er et stjerneeksempel. De forfaller og hovedplan for veger følges ikke opp med penger. Men å ansette flere som skal sitte på kontoret og skrive unnskyldninger er det rom for i dette budsjettet fra rådmannen.

Østre Toten FrP mener veiene må få et løft. Pengene skal gå til vei og ikke for å skrive unnskyldninger for at innbyggerne ødelegger bilene sine. Venter man for lenge blir det bare enda dyrere.

Ekstra penger inn på veiramme skal brukes til vedlikehold og gangveier der skolebarna går utrygt.

FIBERUTBYGGING

Kommunen må ta ansvar slik at innbyggerne får fremtidens infrastruktur. Fiber er viktig og nødvendig for å tiltrekke oss den yngre garde til kommunen samtidig som at det **blir viktig for velferdsteknologien**. Østre Toten FrP fikk gjennomslag for at vi skulle lage en Strategisk plan for bredbåndsutbygging. Når nå den kommer i begynnelsen av 2018 bør kommunen stille med penger samtidig. Kommunen har sittet på hendene i alle år og nå er det på tide vi gjør noe!

RUS OG PSYKIATRI

Regjeringen har satsset stort på dette feltet og ført over store summer til kommunene. Det er i budsjettet lagt opp til at det startes et brukerstyrt senter. Det er positivt. Kommunen har også fått ansvar for øyeblikkelig psykisk hjelp. Det jobber rådmannen nå med å løse.

Østre Toten FrP mener at innenfor rammene som er lagt og overføringene fra regjeringen så er det rom for å åpne opp et lavterskeltilbud psykiatri likt Møteplassen på Kapp som ble nedlagt for noen år siden.

OMRÅDET VED SKYSSTASJONEN LENA

Vi har fått et flott område ved skystasjonen /drosjebua på Lena. Selve plattformen er trygg og god, men det skorter på trafiksikkerhet og god parkeringsløsning ved Totenhallene og mot Rådhuset. Det er satt av 4,8 millioner i investeringsbudsjettet for 2018 for en uspesifisert løsning.

Østre Toten FrP mener at kommunen nå må være i forkant av utviklingen. I kommunedelplanen ligger det muligheter for å utnytte deler av arealet nedenfor skystasjonen til næring og varehandel. Avkjøring ned til den er vurdert til å være ved siden av skystasjonen på parkeringsplassen til Totenhallen.

I tillegg vil det bli bygd butikker med mer på Vallejordet som i sin rekke vil føre til økt press på krysset Rådhusgata / Silogata. Busser og andre har allerede problemer i krysset på grunn av en dårlig plassert trafikkøy. Situasjonen for myke trafikanter i området er også dårlig.

Østre Toten FrP mener alt dette må sees i sammenheng og når man utbedrer parkeringsplassen må man ha i tankene muligheten for en avkjøringsvei. Man bør også sette i gang en vurdering og planprosess på om man kan få en RIMELIG, ENKEL rundkjøring i krysset Rådhusgata / Silogata ettersom behovet vil komme om få år.

GJENNOMGANG AV FORSKRIFTER

Østre Toten FrP påpekte i 2015 at Politivedtektene for kommunen var utdatert. I ordførers svar til interpellasjonen ble det lovet at den skulle sees på. Det har også ordfører lovet i andre interpellasjoner fra FrP, men nå er vi snart i 2018 og kommunestyret har fortsatt ikke fått saken opp.

Forskriften om åpen brenning og brenning av avfall i småovner fra 2006 ble som følge av kommunestyrets vedtak i september 2017 i kollisjonskurs med forskriften vedtatt da. Vi mener den også bør tas opp til behandling.

FLYKTNINGER OG INTEGRERING

Regjeringen har nå et høringsforslag ute hvor de setter det som en plikt å delta i 225t opplæring norsk og norske verdier / kultur. Regjeringen ønsker også en hyppigere avvikling av prøver i norsk- og samfunnsfag. Alt dette er viktig for at vi skal få flyktningene som en ressurs i lokalsamfunnet. Alternativet er at de blir dårlig integrert og en byrde på NAV, noe som verken er heldig for dem eller samfunnet.

Vi tar imot færre flyktninger og da er det naturlig at det kuttes i rammer som har hatt utgifter med dette tidligere. Det har ikke skjedd i budsjettet nå, men vil skje i årene fremover. Når kommunestyret (med unntak av FrP) har vedtatt å ta imot så stort antall flyktninger så må vi gjøre vårt beste for å integrere dem i samfunnet og få de i skole og arbeid.

I budsjettet er det et måltall som sier noe om resultatene som forventes av deltagerne på introduksjonskurset. Vi mener målene er for lave og at man skal jobbe hardt for å bedre dem. Sammenlignbare kommuner ser vi på IMDI og SSB sin statistikk har høyere andel ute i jobb enn Østre Toten.

Det er i budsjettet forslag om å etablere et innføringstilbud for innvandrere på barne- og ungdomstrinnet. Det er stipulert til å gi en merutgift på 760.000 i 2018.

I dette tilfellet kan det være fornuftig å opprette dette tilbudet, men Østre Toten FrP mener det blir feil å ta pengene fra ordinær drift, spesielt om man leser neste setning om at man må si opp 1-2 lærerstillinger for å spare 430.000.

Kommunestyret har opprettet et integreringsfond som Østre Toten FrP mener tilbudet bør finansieres fra. Dette tilbudet avvikles også fra 2020, da skal situasjonen ha normalisert seg.

AKTIVITETSPLIKT

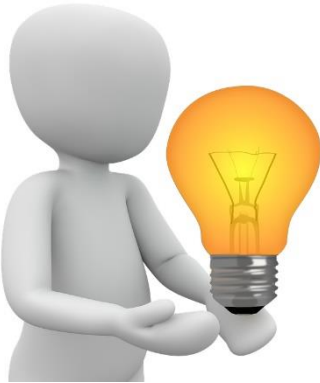
Regjeringen har innført tvungen aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere under 30 år. Dette har vært en stor suksess og fått flere ut i arbeid og mer meningsfulle oppgaver. Mange tilbakemeldinger har vært at de er positive til å komme seg ut, få jobbtrening og at dette var det de trengte for å komme seg ut i arbeidslivet.

Vi ser i dette budsjettforslaget at FrPs forslag (som ble nedstemt i kommunestyret) om å etablere en arbeidsgruppe for aktivisering av ungdom og integrering av flyktninger innenfor bygg og eiendom i 2018 blir realitet. Det er godt å se at administrasjonen ser nytten og verdien av dette!

Østre Toten FrP er glad for at kommunen har fulgt opp, men ønsker at kommunen tar en mer aktiv rolle i dette arbeidet. Det er fullt mulig at en aktivitet for disse kan være for eksempel enkelt vedlikehold i kommunen (maling / plenklipping / brøyting etc). Alt må tilpasses mottaker og evne, men her er det ressurser som bør benyttes.

Mottaker vil få en mye bedre mulighet til å komme seg inn i arbeidslivet og vil få dagene fylt med meningsfullt innhold istedenfor å stirre i en vegg. De får også vært sosiale og dette kan også forhindre ensomhet og psykologiske ulemper som man kan få som arbeidsledig. Opplegget tilpasses selvfølgelig den enkeltes evne og mulighet til å bidra.

Østre Toten FrP ønsker at flere innbyggere som mottar sosialhjelp skal kunne nyte godt av denne drahjelpen som brukerne mener dette er og foreslår derfor et prøveprosjekt med at aktivitetsplikten utvides til å gjelde alle inntil 50 år.

INNOVASJONSFOND

Offentlig sektor må fornye seg og Østre Toten er langt fremme med innovasjon og ny tankegang på mange områder. Dette er et arbeid som stadig må gjøres og man må alltid etterstrebe de beste løsningene.

Hvem vet best hvor skoen trykker? Det er de ansatte i organisasjonen. Gjennom å bruke LEAN og la de ansatte finne løsninger på sine problemer kan man ved et innovasjonsfond ha et lite handlingsrom der man får prøve små prosjekter og effektivisere driften.

Slik prosessen er i Østre Toten så må det som oftest tilbake til kommunestyret for å hente finansiering og få godkjenning for slike tiltak. Dette mener Østre Toten FrP kan hemme innovasjonsånden og stoppe gode tiltak fra å slå rot. For å lykkes må politikerne ha en viss tillitt til administrasjonen og gi dem spillerom. Vi foreslår at et slikt fond kan fritt benyttes av rådmannen ihht retningslinjer kommunestyret setter.

Retningslinjer bør inneholde en rapporteringsplikt på kostnader og hvilke prosjekter som er gjennomført og i planlegging. Østre Toten FrP mener i tillegg at retningslinjene bør spesifisere ansettelse i retningslinjene. Vi mener at dersom det er ansettelse gjennom innovasjonsfondet så skal dette være prosjektstillinger. Dersom løsningen er vellykket kan fast ansettelse tas det gjennom ordinære budsjetttrammer og arbeid.

ORGANISASJON OG STRUKTUR

Organisasjonen bør være slank og strømlinjeformet. Slik er den ikke i dag. Det bør gås gjennom hele strukturen og fjerne en del mellom- og lederstillinger. Skal man ha en lederstilling må man også få ansvaret det medfører. Slik strukturen er i dag er det flere eksempler på at ansvarsfordelingen blir så spredt at tjenestene forringes.

Østre Toten FrP ønsker også en nøye vurdering av strukturen på toppen. Nå går to kommunalsjefer av med pensjon og da er det et ypperlig tidspunkt å vurdere dette nøye. Mange kommuner har gått bort fra kommunalsjefer (som er et fordyrende mellomledd mellom lederne og rådmannen) og heller ansatt en assisterende rådmann.

Kommunen må effektiviseres. Østre Toten FrP har i mange år spilt inn LEAN som arbeidsmetode er en av nøklene for å få en effektivt og stødig organisasjon. LEAN går ut på at man bryter ned arbeidsoppgavene man gjør i hverdagen og ser om man ved å gjøre ting annerledes hadde spart seg selv, miljøet eller organisasjonen.

Administrasjonen svarer at de driver med effektiviseringsarbeid kontinuerlig og finner stadig mindre de kan effektivisere. Østre Toten FrP ønsker at HELE organisasjonen driver med LEAN, ikke bare

ledelsen. For det er BRUKERNE og ANSATTE som vet hvor skoen trykker og hva de mener er unødvendig bruk av arbeidstiden sin.

LEAN er heller ikke en engangs-ting man gjør, men man integrerer det i arbeidshverdagen.

Østre Toten FrP fremmer dermed forslag om at vi etablerer et prosjekt «JE Å» som bygger på LEAN og kommune 3.0 prinsippet. Der vil de ansatte og brukerne av tjenester få mulighet for å komme med forbedringsløsninger som på sikt vil effektivisere og forbedre tjenestene. Ansatte og innbyggere kan si at «JE Å» har innspill på hvordan tjenestene i kommunen kan forbedres!

ANSETTELSE

Kommunen som organisasjon er levende og vil kreve at man både ansetter nye og sier opp stillinger. Østre Toten FrP reagerer på manglende tilbakemeldinger til kommunestyret om ansettelser. Dette fører til at politikerne mister kontrollen over hvordan organisasjonen utvikler seg. Kommunestyret har gjennom flere år satt ansettelsesstopp, men gjennom hvert eneste budsjett kommer det nye stillinger og det kommer også stillinger utenom budsjettbehandlingen.

Bare den siste tiden har det kommet en lærlingkoordinator samt en integreringsrådgiver uten at dette har blitt behandlet politisk. Rådmannen har styringsrett innenfor rammer, men ved faste ansettelser binder man opp rammer over mange år. Derfor er det viktig at kommunestyret er informert om endringene som skjer slik at de kan ta høyde for det.

Det er langt fra alle stillinger som ligger i budsjettet eller saksfremlegg. Det er viktig med åpenhet i organisasjonen, men av hensyn til de ansatte bør det kun rapporteres om hvilke stillinger som det er ansatt nye i samt hva stillingene innebærer. Dette bør ikke gjelde eksisterende stillingshjemler, men ved omgjøring, nyansettelser eller overflyttinger. Man bør også få med seg stillingshjemler som er fjernet.

Formannskapet har et ansvar for økonomi og rapporteringen bør dit så kan kommunestyret hente informasjonen fra sakspapirene der. Østre Toten FrP mener rådmannen som orienteringssak / referatsak hvert formannskapsmøte kan si litt om endringer i organisasjonen.

Det har i stor grad blitt spesifisert i budsjettet mange stillinger som er finansiert av tilskuddsmidler. Disse stillingene bør da også være spesifisert som prosjektstillinger i tilfelle finansieringen skulle falle ut.

LEGETJENESTEN

Det står i budsjettet at man vurderer en bedre legetjeneste i kommunen. For å få rekruttert flere leger til kommunen og for å sikre mot sykefravær er det i følge rådmannen på tide at man vurderer et nytt felles legekontor på Lena.

Dette vil også redusere kostnadene betraktelig ettersom det blir færre lokasjoner å vedlikeholde. Lokasjonene har også stort vedlikeholdsetterslep. I samme budsjett setter rådmannen inn en god del penger til nye telefonsentraler og nytt møblement på de forskjellige lokasjonene.

Her må politikerne på banen og ta en avgjørelse. Skal man slå sammen legekontor og skape en større og mer robust enhet er det trolig bortkastet penger å investere i møblement og telefonsentraler på de andre lokasjonene.

Østre Toten FrP vil at man skal avgjøre om det blir en samlokalisering før man investerer penger i nytt inventar eller telefonsentraler. Det er ansvarlig bruk av fellesskapets penger.

Om man skal skape ett nytt legekontor blir det kjøpt inn to telefonsentraler som blir overflødig. Uavhengig av om det blir nytt legekontor eller ikke har man nå en ypperlig mulighet for å skape ett felles telefonnummer til legetjenesten i kommunen.

Dermed får innbyggerne ett nummer å forholde seg til istedenfor tre. Dette lønner seg om man skal slå sammen og er uansett positivt for innbyggerne. Beholder man tre legesentre kan man benytte tastevalg for å velge sitt senter. Alle legesentre trenger fortsatt eget øyeblikkelig hjelp nummer. Dette er en løsning som uansett bør vurderes før man går til innkjøp av flere telefonsentraler.

HELSESTASJONSTJENESTEN

Helsestasjonstjenesten ønsker en samlokalisering av Lena og Skreia Helsestasjon i egnede lokaler på Lena. De ønsker å være mer tilgjengelig for ungdommen og ungdommen ønsker også dette. Ungdommen ønsker også mer bemanning og annen type bemanning på helsestasjonen.

Skal man se på samlokalisering av legetjenestene er det også naturlig at man ser på helsestasjonstjenesten. En tanke kan være å samle disse i et «Helsehus», kanskje sammen med brukerstyrt senter som skal opprettes. Eventuelt blir det ledige lokaler på Skreia dersom man velger å flytte legekantorene til Lena. Uansett er dette en sak kommunestyret bør snarlig ta stilling til og vi foreslår at det vurderes i løpet av 2018.

KOMMUNALE EIENDOMMER

Kommunen har mange eiendommer i varierende grad av forfall. Det er en kjensgjerning at det ikke prioriteres nok penger til vedlikehold. I forrige kommunestyreperiode ble det satt opp en handlingsplan som sier hvor mye penger som årlig bør brukes på vedlikehold. Denne er ikke fulgt opp.

Man kan spørre seg om det er politisk vilje til å ta løpende vedlikehold. Alle husker ordføreren som fikk til rundkjøring, men husker folk ordføreren som sparer kommunen for millioner ved å holde ting ved like?

Dagens situasjon er at ting forfaller og da blir det dyre enkeltinvesteringer for å få ting OK igjen. Kvaliteten på lokasjonene forfaller og kvaliteten på tjenestene som tilbys lider også på grunn av dette.

Østre Toten FrP vil gjøre noe med dette. Vi ønsker å gå gjennom listen over bygg og eiendommer kommunen har og selge unna det vi ikke bruker. Vi ønsker også et kritisk blikk på dagens bruk i alle lokasjoner og se om det er optimalt.

Vi kunne tenkt oss at de fleste lokasjonene kommunen har føres over til et eget eiendomsselskap. Til dette selskapet flyttes eiendommene og tilhørende gjeld, samt driftspersonell. Selskapet vil da måtte kreve inn husleie av kommunens enheter for å sikre rente- og avdragsbetalinger samt løpende drift. Dette vil gi positive gevinster:

- Eiendommene blir bedre vedlikeholdt
- Leiekostnader for ulike tiltak i kommunal regi blir synliggjort
- Kommunale enheter vil vurdere sitt arealbehov
- Eiendommer kan bli frigjort for salg eller omgjort til næring / bolig
- Selskapet vil bedre tilpasse bemanningen til behovet enn kommunen
- Enklere budsjett og styring for kommunen

Vi fremmer forslag om at dette undersøkes. Man må også undersøke hvilke lokasjoner som kan overdras til et selskap og hvilke som kommunen selv MÅ eie. Det er viktig å undersøke hva som er best med tanke på byggeprosjekter eller utbedringer på lokasjonene. Man må også undersøke om kommunens innkjøpsavtaler kan benyttes av det nye selskapet.

En tanke kan også være at Eiendomsselskapet innoveres til å ha en slik rolle. Det er mye som må utredes, men nå er det på tide det kommer på dagsorden og at noe blir gjort!

UTLEIE AV KOMMUNALE BYGG

Kommunen har en stor bygningsmasse som forvaltes på vegne av innbyggerne. Deriblant er skolene ofte benyttet på kvelder og i helger av frivillige lag og foreninger og noe leies ut til bursdager etc.

Det er positivt at vi har slike muligheter i kommunen, men det legges stort press på blant annet rektorene på hver enkelt skole som må administrere dette. Østre Toten FrP mener at det ikke er rektorenes oppgave å gjøre dette og at dette burde tas hånd om av Servicetorget i kommunen. Vi klarer i dagens samfunn å ha en digital løsning for dette.

Det er også mange forskjellige regler for utlån / leie av kommunale bygg. Det er modent for en gjennomgang av dette for å forenkle og likebehandle innbyggerne i kommunen.

AVFALL OG GJENVINNING

Østre Toten FrP mener dagens ordning der du må betale for å kvitte deg med SMÅ mengder restavfall på Kraby er dårlig. Ser man over til Ringsaker (og HIAS) så kan man levere opptil ¼ m³ eller to søppelsekker med synlig restavfall. Dette fører til at flere leverer søppel til gjenvinningsstasjonen og det blir færre søppeldumper og brenning av avfall rundt omkring i kommunen.

Vi ønsker også at det skal sees på en mulighet som Innherred Renovasjon driver med. Der har de ikke gjenvinningsstasjoner men gjenbruksstasjoner. Der åpner de for at fullt brukbare ting som folk vil kaste blir satt til en «venteplass» der de selger det til veldig rimelige priser.

Dette er også bra i miljøaspektet og kan være med å gi noen små inntekter til Gjenbruksstasjonen for å dekke at SMÅ mengder restavfall kan leveres der. Østre Toten FrP mener vi allerede betaler renovasjonsavgift for henting av restavfall og at dette bør være med på dekkingen av ordningen.

Andre kommuner (blant annet Elverum, Trysil og Åmot) har et lite område på Gjenbruksstasjonen der fullt brukbart utstyr settes og andre innbyggere kan ta det med GRATIS. Dette står der en kort tidsperiode og er med på å redusere mengden «bruk og kast». Dette bør gjøres i Østre Toten!

INNVESTERING I VANN OG AVLØP

Alle kommuner jobber nå for å forbedre vann og avløp, noe som fører til en gulltid for de som jobber i bransjen. Høy aktivitet fører til høye priser og det er dermed lurt å vente med investeringer. Østre Toten kommune har allerede høye gebyrer på vann og avløp, men vi er også blant Norges BESTE KOMMUNER på tjenestene.

FRITT BRUKERVALG

Vi er i en situasjon der hjemmetjenesten er under hardt press. Det har også blitt strammet betydelig inn på tilbudene på praktisk hjemmehjelp. Østre Toten FrP har påpekt at mulighetene for et privat marked på disse tjenestene absolutt er tilstede i kommunen.

Fritt brukervalg betyr at innbyggerne selv velger om de ønsker å benytte det kommunale tilbudet som er der eller et privat tilbud der de enkelt kan kjøpe tilleggstjenester om de ønsker det. Kommunen betaler sin kostpris på de tjenestene brukeren har krav på.

Driftsbudsjett – endringer fra rådmannens forslag

Tiltak		2018	2019	2020	2021	Kommentarer
Etablere et innføringstilbud for innvandrere på barne- og ungdomstrinnet	Reduserte utgifter - Grunnskole	-0,76	-0,76	-0,76	-0,76	Dette er direkte konsekvens av høyt inntak av flyktninger og skal finansieres av integreringsfondet
Innovasjonsfond	Økte utgifter - Rådmannen	1,5	2,5	2	1	Vi ønsker effektivisering og at organisasjonen finner muligheter
Øke bemanning ambulerende hjemmetjenster	Økte utgifter - HOV	0,85	0,85	0,85	0,85	Økning i tjenesten amb. hjemmetjenester
Eiendomsskatt bolig	Reduserte inntekter	4,05 (2,9)	6,075 (2,7)	8,1 (2,5)	11,137 (2,2)	Vil gradvis fjerne eiendomsskatten
Eiendomsskatt næring	Reduserte inntekter	3,39	3,39	3,39	3,39	Vil fjerne eiendomsskatten på næring, verk og bruk.
Effektiviseringstiltak Enheter under FSK	Reduserte utgifter	-1,5	-1,81	-1,5	-1,81	2,3% 2018 og 2,8% 2019-21 og bruk av 2018 tall som rådmannen ellers
Effektiviseringstiltak Enheter under BOO	Reduserte utgifter	-3,5	-3,45	-3,42	-3,4	1% og bruk av 2018 tall som rådmannen ellers
Effektiviseringstiltak Enheter under HOV	Reduserte utgifter	-4,668	-7,23	-7,17	-7,16	1,3% 2018, 2% 2019-21 og bruk av 2018 tall som rådmannen ellers
Effektiviseringstiltak Enheter under KBN	Reduserte utgifter	-0,721	-0,721	-0,721	-0,721	2% og bruk av 2018 tall som rådmannen ellers
Effektiviseringstiltak Enheter under TUI	Reduserte utgifter	-1	-0,86	-0,75	-0,66	2,8% og bruk av 2018 tall som rådmannen ellers
Etablere et innføringstilbud for innvandrere på barne- og ungdomstrinnet	Økte utgifter – Uttak fra integreringsfond	0,76	0,76	0,38	0	Dette er overført fra ordinær drift og avsluttet i 2020
Ordning med frivillighetens integreringstilskudd	Økte utgifter – Uttak fra integreringsfond	0,1	0,1	0,1	0,1	Tilskudd for frivilligheten til å integrere. Ikke med i ordinært budsjett

	2018	2019	2020	2021
Økte utgifter / reduserte inntekter	9,79	12,815	14,34	16,377
Reduserte utgifter / økte inntekter	-12,149	-14,831	-14,321	-14,511
Sum endringer	-2,359	-2,016	0,019	1,866

Oversikt over avsetninger etter FrPs endringer

Beskrivelse	2018	2019	2020	2021
Avsetting til disposisjonsfond	0	16,922	16,217	12,196
Avsetting til disposisjonsfond pensjon	19,895	15,581	26,483	14,704
Avsetting til bundet driftsfond (konsesjon)	0,378	0,378	0,378	0,378
Bruk av disposisjonsfond	-1,496	0	0	0
Bruk av integrasjonsfond	-0,86	-0,86	-0,48	-0,1
Netto avsetninger	17,917	32,021	42,598	27,178

Østre Toten FrP viser en retning der effektivisering er nødvendig. Effektene av effektiviseringen er begrenset i 2018 og vi har også benyttet lave prognoser i 2019-2021.

Vi har i budsjettet også benyttet LITT fra disposisjonsfond i 2018, men mindre enn rådmannen. Dette for å gi effektiviseringsprosjektene rom og tid til å utvikle seg i 2018.

Finanskostnader etter nedtak av investeringer er ikke beregnet reelt fra 2019-2021. Med lavere investering vil også finanskostnadene synke. Vi har valgt å ikke synliggjøre den besparelsen, men vil påpeke den.

Investeringer – endringer fra rådmannens forslag

Investering	2018	2019	2020	2021	Sum	Kommentarer
Klimasatsning – Etablering av alternative energibærere på bygg	2	2	3	2	9	Stipulert høyt og det er ikke sikkert kommunen har behov for all bygningsmasse
Klimasatsning – Kjøp av elbiler	0				0	Må vurderes klimahensyn og kjøp av hybridbiler som dekker tjenestene
Nordli barnehage	1	13			14	Ønsker barnehage men vurdering av om private kan bygge. 1 million til forprosjekt og 13 millioner er satt av til infrastruktur.
Riving Østre Toten sjukehjem			0		0	Ønsker ikke riving, annet bruk eller salg avklares i 2018
Omsorgsbygg – 24 enheter for omsorgstjenester på Laboområdet	4	21	22	23	70	5,5 millioner per enhet er for høyt. Forventer 24 enheter for 70 millioner
Reinvesteringer kommunale veger	4	4	4	4	16	Her økes det med 1,85 million ekstra årlig og 3,785 i 2020
Fiberutbygging	1	2	2	2	7	Viktig for blant annet velferdsteknologi
Vann	56,65	39	30,8	28,7	155,15	VA bransjen har høy aktivitet noe som fører til høye priser. Lurt å vente med investeringer.
Avløp	36,6	13,6	12,3	12	74,5	VA bransjen har høy aktivitet noe som fører til høye priser. Lurt å vente med investeringer.
Sum endringer	1,25	-34,15	-42,65	-18,65	-94,2	

Verbalforslag:

Forslag 1 – JA-kommune

Legges inn under Handlingsmål 2018 under alle enheter

Østre Toten kommune skal være serviceinnstilt og ha en JA-holdning overfor søknader fra innbyggere og næringsliv.

Forslag 2 – Oppfølging av Idrettsrådets anleggsplan

Kommunestyret får en sak senest oktober 2018 hvor administrasjonen har gjort en vurdering av hva kommunen kan bidra med i forbindelse med Idrettsrådets anleggsplan om en svømmehall i Lena.

I saken må det utredes minimum følgende:

Hvilke kostnader har kommunen med svømming i dag?

Hvordan kan kommunen utnytte et nytt svømmeanlegg?

Hvilke besparelser kan kommunen ha ved å legge ned sine eksisterende svømmeanlegg?

Hvilke ekstrautgifter får kommunen ved å eventuelt ha all svømmeopplæring etc i ny svømmehall, deriblant skyss og merforbruk i tid?

Hvilke fordeler og ulemper har ett nytt svømmeanlegg sett mot dagens situasjon?

Forslag 3 – Skole og utviklingsmål

Endre setning på Utviklingsmål på side 46:

Eksisterende:

Andel elever med spesialundervisning skal ned på fylkesnivå innen 2020.

Ny:

Andel elever med spesialundervisning skal under fylkesnivå innen 2020.

Endre setning på Utviklingsmål på side 46:

Eksisterende:

Kommunen skal ligge på fylkesgjennomsnittet når det gjelder grunnskolepoeng.

Ny:

Kommunen skal ligge over fylkesgjennomsnittet når det gjelder grunnskolepoeng.

Forslag 4 – Skole og utviklingsmål

Rådmannen undersøker mulighetene for å organisere mer leksehjelp i skolen, spesielt på barnetrinnet. Dette må være mer enn et tilbud på SFO, det bør treffe særskilt de som har dårlig råd. Rådmannen oppfordres til å benytte kommune 3.0 og involvere innbyggerne.

Forslag 5 – Ekstern hjelp i skoler

Rådmannen undersøker muligheter for å hente inn ekstern hjelp til skolene for å gi lærerne råd og veiledning i undervisningssituasjonen likt prosjektet de har hatt i Ullensaker. Undervisningsdirektoratet har gode veiledere og råd i denne sammenhengen.

Forslag 6 – Kultur

Legges inn under Handlingsmål 2018 under Kulturenheten

Tiltak for barn og unge prioriteres.

Forslag 7 – Tidlig innsats

Rådmannen besørmer midler fra staten, som kommer direkte rettet mot tidlig innsats i skolen.

Forslag 8 – Barnehage i Nordlia

Rådmannen kommer tilbake med en sak der investeringskostnadene og driftskostnader for en ny barnehage i Nordlia er presentert i et 20-års perspektiv.

Forslag 9 – Eldreombud

Det opprettes et eldreombud i kommunen som har tale- og forslagsrett i HOV og Eldrerådet. Rådmannen kommer tilbake til kommunestyret med sak om dette.

Forslag 10 – Hjemmetjenester

Rammen for ambulerende hjemmetjenester økes med 850.000.

Forslag 11 – Fiberutbygging

Det legges inn penger i investeringsbudsjettet til fiberutbygging, 1 million i 2018 og 2 millioner i 2019, 2020 og 2021. Totalt 7 millioner.

Forslag 12 – Rus og psykiatri

Kommunestyret ber om at det åpnes et lavterskeltilbud likt Møteplassen og at det sees synergier mot brukerstyrt senter og øyeblikkelig psykisk hjelp.

Forslag 13 – Området ved skysstasjonen Lena

Administrasjonen sikrer helheten med tanke på kommunedelplanen og utbedring av parkeringsplassen ved rådhuset. Administrasjonen vurderer mulighetene for en rundkjøring i krysset Rådhusgata / Silogata og starter en prosess rundt dette.

Forslag 14 – Gjennomgang av forskrifter

Kommunestyret får til behandling revidering av Forskrift om politivedtekt og Forskrift om åpen brenning og brenning av avfall i småovner.

Forslag 15 – Innføringstilbud for innvandrere på barne- og ungdomstrinnet

*Innføringstilbudet for innvandrere på barne- og ungdomstrinnet finansieres fra Integreringsfondet.
760.000 økt Grunnskoleramme for 2018
760.000 redusert Integreringsfond for 2018*

Forslag 16 – Integreringstiltak frivillighet

Det legges inn penger i Bruk av integreringsfond på 100.000 årlig gjennom planperioden for integreringsstøtte for frivillige lag og foreninger.

Forslag 17 – Skolering av flyktninger

Endre setning på Handlingsmål på side 55:

Eksisterende:

60 % av introduksjonsdeltakerne oppnår nivå A2 (muntlig og skriftlig) ved den avsluttende Norskprøven.

Ny:

70 % av introduksjonsdeltakerne oppnår nivå A2 (muntlig og skriftlig) ved den avsluttende Norskprøven.

Endre setning på Handlingsmål på side 55:

Eksisterende:

50 % av introduksjonsdeltakerne er over i utdanning og/eller i arbeid etter endt introprogram.

Ny:

80 % av introduksjonsdeltakerne er over i utdanning og/eller i arbeid etter endt introprogram.

Forslag 18 – Aktivitetsplikt

Østre Toten kommune innfører tvungen aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere under 50 år som et prøveprosjekt tom 2019.

Forslag 19 - Innovasjonsfond

Kommunestyret får en sak om opprettelse av et innovasjonsfond med forslag til retningslinjer.

Forslag 20 – Prosjekt JE Å

Rådmannen legger frem sak til kommunestyret om prosjektet «JE Å» som skal bygge på LEAN og kommune 3.0 prinsippet og startes i organisasjonen.

Forslag 21 – Organisasjon og struktur

Kommunestyret får opp egen sak om struktureringen i organisasjonen med forbedringsforslag og vurderinger av kommunalsjefer mot assisterende rådmann.

Forslag 22 – Ansettelse

Rådmannen holder formannskapet skriftlig informert hvert møte om strukturendringer i organisasjonen samt alle ansettelse.

Forslag 23 – Legetjenesten

Man setter innkjøp av ikke kritisk inventar i legetjenesten på hold til spørsmålet om en sammenslåing av legekontor er avgjort.

Kommunestyret får sak om samlokalisering av legekontor i løpet av Q2 2018.

Kommunestyret får sak om kostnader, fordeler og ulemper ved et felles telefonnummer til legetjenesten og innkjøp av telefonsentraler settes på hold til saken har vært oppe.

Forslag 24 - Helsestasjonstjenesten

Kommunestyret får sak om samlokalisering av helsestasjon i 2018 der dagens situasjon er vurdert mot en samlokalisering på Lena eller Skreia.

Forslag 25 - Helsehus

Det gjøres en vurdering av muligheter, fordeler og ulemper ved etablering av et nytt Helsehus i Lena der Legetjenesten, Helsestasjonstjenesten, Frisklivscentralen og brukerstyrt senter vurderes samlokalisert.

Forslag 26 – Kommunale eiendommer

Kommunestyret får opp en sak om muligheten for å ha et eget selskap som drifter kommunens eiendommer.

Forslag 27 – Kommunale eiendommer

Legges inn under Handlingsmål 2018 under Bygg- og eiendomsavdelingen

Det utredes om Lena Bad skal selges og opptjente midler gå til egenandel finansiering nye Labo.

Forslag 28 – Kommunale eiendommer

Legges inn under Handlingsmål 2018 under Bygg- og eiendomsavdelingen

Det utredes om Bjørngård Skole skal selges og opptjente midler gå til egenandel finansiering nye Labo.

Forslag 29 - Utleie av kommunale bygg

Kommunestyret får en sak om utleiereglement for kommunale bygg med beskrivelse av hvordan dette er tenkt organisert.

Forslag 30 – Avfall og gjenvinning

Kommunestyret får opp en sak med muligheter for at Kraby miljøstasjon kan bli Gjenbrukstorg og at det kan leveres SMÅ mengder restavfall gratis / innebefattet i renovasjonsavgiften. Dette krever godt samarbeid / aktiv eierstyring av Horisont Miljøpark.

Forslag 31 – Avfall og gjenvinning

Kommunestyret får opp en sak med muligheter for at Kraby miljøstasjon får et gjenbrukstorg etter modell fra Elverum, Trysil og Åmot.

Forslag 32 – Fritt brukervalg

Kommunestyret mener prinsippet om fritt brukervalg skal legges til grunn innenfor de av kommunens tjenesteområder som er aktuelle for dette. Kommunestyret ber derfor om en utredning som viser hvilke tjenester som er aktuelle for innføring av fritt brukervalg, og hvordan dette kan gjennomføres.

Forslag 33 – Konkurransetsetting

Kommunestyret ber om at det fremlegges en sak som redegjør for tjenesteområder egnet for konkurranseutsetting, for å sikre mest mulig effektiv tjenesteproduksjon og best mulig tjenester til innbyggerne

Forslag 34 – Miljørådgiver

Rådmannen setter stillingen som miljørådgiver til to år, da skal planer være oppdatert og tiltak identifisert / gjennomført. Etter to år tas en vurdering om ansvaret skal legges til alle enheter slik det skal være.

Forslag 35 – Biladministrasjon

Kommunestyret ber om at tiltaket å sette biladministrasjonen ut på anbud vurderes, samt elektronisk kjørebok.

FAKTAINFORMASJON OG NYTTIG LESING FOR SPESIELT INTERESSERTE

KOSTRA – Sammenligne mot andre kommuner

<https://www.ssb.no/a/kostra/stt/index.cgi>

Fylkesmannens kommunebilde 2017 – utfordringer og situasjonen sett fra deres side

<https://www.fylkesmannen.no/oppland/kommunal-styring/2017-kommunebilder/bildene/ostre-toten/>

NHO Service - Mulighetsstudier for Østre Toten

<https://www.nhoservice.no/siteassets/prosjekter/200-kommuneanalyser/0528-ostre-to-ten.pdf>

Forbrukerrådet – Etterse hvordan kommunen har klart seg i test

<https://www.forbrukerradet.no/kommunetesten/#/kommune/528>

Kommunebarometeret – Analyse av hva kommunen er gode / dårlige på

<https://kommunebarometeret.no/nav/528>

IMDI – Faktainformasjon om flyktninger i kommunen

<https://www.imdi.no/tall-og-statistikk/steder/K0528>

Skoleporten – Sjekk skoleresultater

<https://skoleporten.udir.no/>

Effektivitetsanalyse fra Regjeringen

<https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/kommunedata/effektivitetsanalyse/effektivitetsanalyse/id2520380/>